

**ВЕЋУ ЗА СТУДИЈЕ ПРИ
УНИВЕРЗИТЕТУ У БЕОГРАДУ**

Одлуком Већа за студије при Универзитету у Београду од 16. септембра 2024. године, образована је Комисија за оцену и одбрану мастер рада под насловом **ИНТЕГРАЦИЈА РАДНИКА МИГРАНАТА У ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ**, кандидата Ивана Гајића (студијски програм: Студије миграција), у саставу:

- Проф. др Даница Шантић, ментор
- Проф. др Наталија Перишић, председник
- Проф. др Владимир Ајзенхамер, члан

Након што је прегледала текст мастер рада, Комисија подноси Већу за Студије при Универзитету у Београду следећи

РЕФЕРАТ
о оцени мастер рада

БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Рођен у Ћуприји 25.05.1990. Основну школу завршио у Ћићевцу, средњу Машинско-електротехничку у Параћину. Дипломирани социолог на Филозофском факултету Универзитета у Београду. Тема дипломског рада је била: Структура и детерминанте радних миграција Југословена у Немачку шездесетих и седамдесетих година двадесетог века.

Током студирања активно учествовао у студентском организовању. Обављао функције:

- члан Већа Одељења за социологију;
- члан Студентског парламента Филозофског факултета;
- председник Студентског парламента Филозофског факултета;
- студент продекан Филозофског факултета;
- члан Парламента Универзитета у Београду;
- члан Сената Универзитета у Београду.

Поред студија, учесник бројних семинара, између осталих у организацији Фридрих-Еберт-Штифтунг, Ханс-Зајдел-Штифтунг и Фридрих Науман фондација са темама регионалне сарадње, економског просперитета и политичке писмености. Бави се дигиталним маркетингом. Власник „Swipe Up“ маркетиншке агенције. Говори енглески језик.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Мастер рад под насловом **ИНТЕГРАЦИЈА РАДНИКА МИГРАНАТА У ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ**, кандидата Ивана Гајића, урађен је на 75 страна текста, уз коришћење одговарајуће литературе и интернет извора. Предмет рада представља истраживање нивоа и фактора који утичу на интеграцију радника миграната у Европској унији са фокусом на економске, социјалне, културне и политичке димензије овог процеса. Циљ истраживања је да утврди ниво интеграције радника миграната, идентификује кључне факторе који утичу на овај процес и анализира перцепцију грађана ЕУ о мигрантима. Кроз теоријски и емпиријски приступ, рад анализира „push“ и „pull“ факторе миграција, законодавне оквире, улогу образовања и обука, као и утицај дискриминације и предрасуда. Коришћени су секундарни подаци из извора као што су Еуростат и Еуробарометар, уз упоредну анализу земаља чланица ЕУ. Резултати показују да ниво интеграције варира међу државама, при чему неке земље бележе боље резултате захваљујући инклузивним политикама, док друге заостају због ограничених ресурса и културолошке резервисаности. Перцепција грађана ЕУ значајно утиче на интеграцију, при чему негативни ставови отежавају процес. Примери добре праксе, попут програма „НОРЕ“ у Француској, „брзих стаза“ у Шведској и интеграционих курсева у Немачкој, показују ефикасност циљаних обука и подршке. Рад закључује да су за успешну интеграцију потребне усклађене политике на нивоу ЕУ, борба против дискриминације и промоција мултикултуралности. Свеобухватна анализа ових аспеката доприноси бољем разумевању изазова и могућности за унапређење интеграције радника миграната у Европској унији.

Након уводног разматрања у којем је дат кратак осврт на изабрану проблематику рада, у првом поглављу које се односи на теоријско појмовни оквир, обухваћене су кључне теорије и концепти за анализу миграција и интеграцију радника миграната

у ЕУ. Циљ је да се постави теоријски оквир за дубље разумевање процеса миграција и интеграције како би се донели неопходни закључци. У првом делу овог поглавља акценат је на анализи основних разлога услед којих долази до мигрирања – „push” и „pull” фактори. Они ће бити сагледани кроз више теорија са сврхом да се укаже на различите типове узрока због којих долази до миграционих кретања. Ово укључује узроке попут економских неједнакости, друштвених и политичких фактора и значаја друштвених мрежа. У другом делу поглавља ће бити анализиран концепт интеграције миграната у друштвима дестинације. Размотрићемо појам интеграције, нивое и димензије, укључујући и правну политичку, социо-економску и културно-верску димензију. У последњем делу овог поглавља дефинисан је предмет и циљеви овог рада. Циљ је да се сагледа ниво интегрисаности миграната у друштво и препреке на које наилазе. Такође, идентификоване су најефикасније политике у пракси које могу олакшати процес интеграције. Следеће поглавље се односи на Методолошки оквир истраживања који је креиран тако да омогући свеобухватну мултидисциплинарни анализу теме. Посебан акценат је стављен на испитивање економских, социјалних, културолошких и политичких фактора који утичу на интеграцију радника миграната.

Централни део рада се односи на анализу привлачних и одбијајућих фактора миграција. У првом делу анализираће се кључни фактори који чине земље Европске уније привлачним за мигранте, попут економске стабилности, свеобухватних социјалних и здравствених система, политичке сигурности, високообразовних институција и историјских веза са земљама порекла миграната. Други део ће бити посвећен анализи услова у земљама порекла који подстичу људе да траже бољу будућност у Европској унији, као што су политичка нестабилност, економски проблеми, социјална неједнакост, климатске промене и други изазови. У последњем делу је дат свеобухватан приказ савремених миграционих токова ка Европској унији, са фокусом на статистичке трендове и главне руте миграција. Поглавље под називом стопа интеграције радника садржи анализу показатеља који откривају системске проблеме, попут дискриминације, ограниченог приступа тржишту рада, неприлагођених политика и економске нестабилности. Фокус је на разликама између грађана ван ЕУ, грађана других ЕУ земаља и држављана у Европској унији. Кроз приказ графикана који обухватају период од 2014. до 2022.

године, обрађени су кључни индикатори. Посебан акценат стављен је на положај грађана ван ЕУ, који се најчешће суочавају са већим изазовима у поређењу са осталим групама. У поглављу Сличности и разлике у интеграцији радника миграната у различитим земљама ЕУ анализирају се разлике у успеху интеграције међу државама чланицама ЕУ, а које откривају стварне политике и приступе земаља. Док земље попут Чешке и Португала остварују високе стопе запослености миграната, државе попут Белгије и Француске суочавају се са озбиљним изазовима у овом процесу. Ово указује на важност креирања инклузивних политика које омогућавају равноправну интеграцију свих радника. У поглављу Примери добре праксе у различитим државама чланицама ЕУ истичу се кључни алати за демонстрацију успешних модела интеграције. Ово поглавље истражује неке од најбољих примера добре праксе у интеграцији миграната, укључујући националне иницијативе у државама попут Француске, Шведске и Немачке, као и на нивоу ЕУ кроз Директиву о јединственој дозволи. Циљ је био да се анализира како конкретни програми и политике доприносе смањењу препрека, повећању запошљивости миграната и њиховом укључивању у друштво, док истовремено адресирају специфичне потребе локалних заједница и тржишта рада. Перцепција интеграције радника миграната од стране грађана ЕУ је поглавље у којем се сагледава како грађани Европске уније доживљавају раднике мигранте и њихов ниво интеграције у друштво. Разумевање јавног мишљења и перцепције грађана о мигрантима и њиховој интеграцији је кључно за процену успеха и изазова у овом процесу. За анализу је важно сагледати перцепцију грађана ЕУ по овим питањима, али на нивоу појединачних земаља, како бисмо могли да упоредимо добијене резултате и препознамо регионалне разлике. Перцепција јавности о интеграцији миграната одраз је културних, економских и социјалних фактора који се разликују у различитим деловима Европе.

У завршном делу су постављена питања која се тичу фактора који утичу на интеграцију, ниво укључености миграната у различите друштвене димензије, перцепцију грађана Европске уније о мигрантима, као и мера које могу унапредити интеграционе политике. На основу анализе доступне литературе, статистичких података и истраживања, могу се извући више закључака и одговорити на унапред постављена питања.

ЗАКЉУЧАК

На основу анализе мастер рада под насловом **ИНТЕГРАЦИЈА РАДНИКА МИГРАНАТА У ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ**, кандидата Ивана Гајића, чланови Комисије су сагласни у оцени да је рад урађен у складу са пријавом теме и да је резултат одговарајућег самосталног истраживања. Третирана проблематика је веома актуелна, с обзиром да сагледава процес интеграције радника миграната у Европској унији као изазован, али кључан процес за очување економске стабилности, друштвене кохезије и мултикултуралног карактера европских друштава. Адекватни теоријски-методолошки апарат којима се кандидат служио, као и резултати рада дају довољно основа за тврдњу Комисије да је кандидат написао рад који задовољава све критеријуме за позитивну оцену. Имајући у виду структуру и садржај рада, као и наред наведене констатације, Комисија сматра да је мастер рад под **ИНТЕГРАЦИЈА РАДНИКА МИГРАНАТА У ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ**, кандидата Ивана Гајића, испунио услове за јавну одбрану.

Београд, 2. јун 2025.

Комисија:

Проф. др Даница Шантић

Универзитет у Београду – Географски факултет

Проф. др Наталија Перишић

Универзитет у Београду – Факултет политичких наука

Проф. др Владимир Ајзенхамер

Универзитет у Београду – Факултет безбедности